

Warszawa, dnia 24 maja 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 226/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Beata Tymoszków

protokolant: p.o. protokolanta sądowego Renata Szczegot

przy udziale G. P. – Inspektora Pracy Państwowej Inspekcji Pracy - Okręgowy Inspektorat w W.

po rozpoznaniu dnia 24 maja 2017 r. w Warszawie

sprawy O. W., syna K. i K., ur. (...) w K.

obwinionego o czyn z art. 282 § 1 pkt 1 KP w zw. z art. 94 pkt 5 KP, art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie

z dnia 21 grudnia 2016 r. sygn. akt IV W 1419/16

zaskarżony wyrok, w odniesieniu do czynów opisanych w punktach: 1 i 2 komparycji, uchyla i na podstawie art. 45 § 1 kw w zw. z art. 5 § 1 punkt 4 kpow postępowanie umarza; w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 400 złotych opłaty sądowej za II instancję oraz 50 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania odwoławczego.

Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie wydanego w sprawie VI Ka 226 /17

O. W. został obwiniony, o to że:

1. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A. ul. (...), (...) W. w okresie od dnia 11.02.2015 r. do dnia 04.05.2015 r., naliczył ale nie wypłacił E. B. (1) wynagrodzenia za pracę w styczniu 2015 r. w kwocie 2 767,31 brutto tj. o czyn z art. 282 § 1 pkt 1 KP w zw. z art. 94 pkt 5 KP;

2. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A. ul. (...), (...) W. w okresie od dnia 11.03.2015 r. do dnia 04.05.2015 r. naliczył ale nie wypłacił E. B. (1) wynagrodzenia za pracę w lutym 2015 r. w kwocie 2 767,31 zł brutto; tj. o czyn z art. . 282 § 1 pkt 1 KP w zw. z art. 94 pkt 5 KP;

3. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A. ul. (...), (...) W. w okresie od dnia 11.04.2015 r. do dnia 03.06.2015 r., naliczył ale nie wypłacił E. B. (1) wynagrodzenia za pracę w marcu 2015 r. w kwocie 2 767,31 zł brutto tj. o czyn z art. . 282 § 1 pkt 1 KP w zw. z art. 94 pkt 5 KP;

4. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A ul. (...), (...) W., w okresie od dnia 11.06.2015 r. do dnia 30.06.2015 r., naliczył ale nie wypłacił poniżej wskazanym pracownikom należnych im wynagrodzeń za pracę w maju 2015 r. w kwotach brutto:

E. B. (1) 2767,31 zł

M. D. 2800,00 zł

A. D. 3950,00 zł

G. K. 4500,00 zł

K. K. 3550,00 zł

R. M. 3550,00 zł

E. M. (1) 4860,00 zł

P. W. 2800,00 zł

P. R. 1750,00 zł

B. S. 350,00 zł

A. T. 3640,00 zł

B. Ż. 2800,00 zł tj. o czyn z art. 282 § 1 pkt 1 KP w zw. z art. 94 pkt 5 KP;

5. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A ul. (...), (...) W., w okresie od dnia 16.02.2015 r. do dnia 30.06.2015 r. nie odprowadził składki na konto Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych tytułem deklaracji 01.2015 w kwocie 826,99 zł tj. o czyn z art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;

6. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A ul. (...), (...) W., w okresie od dnia 16.03.2015 r. do dnia 30.06.2015 r. nie odprowadził składki na konto Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych tytułem deklaracji 02.2015 w kwocie 917,56 zł tj. o czyn z art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;

7. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A ul. (...), (...) W., w okresie od dnia 16.04.2015 r. do dnia 30.06.2015 r. nie odprowadził składki na konto Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych tytułem deklaracji 03.2015 w kwocie 1297,81 zł tj. o czyn z art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;

8. jako osoba działająca w imieniu pracodawcy (...) S.A ul. (...), (...) W., w okresie od dnia 16.05.2015 r. do dnia 30.06.2015 r. nie odprowadził składki na konto Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych tytułem deklaracji 04.2015 w kwocie 1037,96 zł tj. o czyn z art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 21 grudnia 2016 roku (sygn. akt IV W 1419/16) O. W. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z tym, że ustalił, iż czyny z punktów 5,6,7,8 wyczerpują dyspozycję art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20.04. 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20. 04. 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13. 10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 30 ust 2 ustawy z dnia 13. 07. 2006r o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy w zw. z art. 98 ust 1 pkt.

1a ustawy z dnia 13. 10. 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych i za to na podstawie art. 122 ust 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20.04. 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu karę grzywny w kwocie 4.000 złotych; zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500 złotych tytułem kosztów sądowych w tym kwotę 400 złotych tytułem opłaty.

Wyrok ten zaskarżyła w całości obrońca obwiniona, która zarzucając:

- obrazę przepisów postępowania w sposób mający istotny wpływ na wynik rozstrzygnięcia tj. art. tj. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, sprzeczne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, przejawiającej się w uznaniu za wiarygodne dowodu z wyjaśnień złożonych przez O. W. w zakresie braku jego mocy decyzyjnej w prowadzeniu spraw spółki, przy jednoczesnym uznaniu za wiarygodne zeznań świadka A. B. (1), podczas gdy kierując się zasadami logiki i doświadczenia życiowego nie można uznać, że Prezes Zarządu nie wie, co dzieje się w jego spółce i nie ma świadomości, że jego pracownikom nie są wypłacane wynagrodzenia, zwłaszcza, jeżeli w tym czasie Prokurentem Spółki jest córka Prezesa Zarządu i przynajmniej z tego źródła powinien wiedzieć o sytuacji spółki. Ponadto naruszenie wskazanych wyżej przepisów poprzez zastosowanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów polegającej na odmowie uznania za wiarygodne wyjaśnień O. W. o braku wiedzy o nowym zakresie obowiązków, jako dyrektora ekonomicznego spółki, które to zeznanie w świetle dowodu z dokumentu z zakresu obowiązków, który nie był przez niego podpisany powinno być uznane za wiarygodne.

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd, że sytuacja finansowa spółki pozwalała na wypłatę wynagrodzenia pracownikom, podczas gdy wszystkie zgromadzone w sprawie dowody w sposób jednoznaczny wskazują, że sytuacja finansowa spółki była zła i spółka nie posiadała środków finansowych na pokrycie wypłat dla pracowników, podczas gdy ze wszystkich składanych w niniejszej sprawie zeznań i dowodów jednoznacznie wynika, że spółka nie dysponowała środkami finansowymi wystarczającymi na pokrycie zobowiązań pracowniczych, a co za tam idzie O. W. nie mógł wypłacić pensji pracownikom,

- - - - --naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 282 k.p. poprzez błędne przyjęcie, że odpowiedzialność stypizowana w tym przepisie jest odpowiedzialnością absolutną nie zależną od rzeczywistej możliwości realizowania zobowiązań,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 122 Ustawy z dnia 21 kwietnia 2016 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy poprzez błędne przyjęcie, że odpowiedzialność stypizowana w tym przepisie jest odpowiedzialnością absolutną nie zależną od rzeczywistej możliwości realizowania zobowiązań.

W konkluzji domagała się zmiany wyroku i uniewinnienie obwinionego od wszystkich zarzutów, alternatywnie z ostrożności procesowej o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji celem przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego w zakresie wskazanym w zarzutach apelacyjnych.

Na rozprawie apelacyjnej obrońca obwinionego popierając apelację, alternatywnie wносиła o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania wobec karalności czynów i zasądzenie na rzecz obwinionego od Skarbu Państwa zwrotu poniesionych wydatków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna, wobec czego wnioski w niej zawarte nie mogły zostać uwzględnione.

Kompleksowa analiza zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ustalenia faktyczne jakie poczynił sąd pierwszej instancji są prawidłowe. Sąd Rejonowy przeprowadził niezbędne dla prawidłowego wyrokowania dowody i tak zgromadzony materiał ocenił w sposób wszechstronny oraz pozbawiony błędów natury faktycznej, czy też logicznej wobec czego poczynione przezeń ustalenia faktyczne i ocena prawna zasługują na aprobatę.

Wbrew twierdzeniom obrońcy Sąd Rejonowy dokonując analizy zgromadzonego w aktach niniejszego postępowania materiału dowodowego słusznie uznał winę obwinionego O. W.. W pisemnych motywach wyroku Sąd ten wyjaśnił na jakich dowodach oparł swe ustalenia, a przedstawiona argumentacja w pełni zasługuje na aprobatę. Zarzuty apelacji skoncentrowane na odmiennej wykładni przepisów dotyczących odpowiedzialności za terminowe wypłacanie wynagrodzenia pracownikom oraz obowiązku uiszczenia składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz dotyczące oceny wyjaśnień obwinionego i zeznań przesłuchanych w tej sprawie świadków należy traktować jedynie w kategoriach polemiki, która wobec jednoznacznej wymowy pozostałych dowodów zebranych w sprawie tj. przede wszystkim dokumentów w postaci protokołu kontroli z dnia 30 lipca 2015 roku – k. 5 -11, umowy o pracę z dnia 2 maja 2003 roku między spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz Aneksu nr (...) z dnia 01 sierpnia 2008 r – k.13 -16, jak również w postaci Zakresu czynności Dyrektora Generalnego w (...) S.A z siedzibą w W. – k.17 – 19 w powiązaniu z treścią zeznań świadków tj. M. B. (k.131 – 132) czy E. M. (1) (k.140 -141) zamierzonego rezultatu w postaci podważenia słuszności wyroku osiągnąć nie mogła.

Treść przepisu art. 3¹ k.p. stanowi, iż „za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do pracodawcy będącego osobą fizyczną, jeżeli nie dokonuje on osobiście czynności, o których mowa w tym przepisie. W rozpoznawanej sprawie ponad wszelką wątpliwość ustalono, iż w firmie (...) S.A z siedzibą w W., w okresie którego dotyczą zarzuty osobą wyznaczoną do wykonywania za pracodawcę jego obowiązków z zakresu prawa pracy był właśnie O. W.. Wynika to jednoznacznie z zeznań – księgowej E. M. (1) czy też Prezesa Zarządu A. B. (1). Wyjaśnienia obwinionego, który negował swą winę lub ją umniejszał próbując przenieść ciężar odpowiedzialności na nieobecnego Prezesa Zarządu czy też drugiego Prokurenta - A. B. (2) były w kontekście powyżej opisanego materiału dowodowego irracjonalne. Fakt, iż obwiniony nie podpisał dokumentu zatytułowanego: „Zakres czynności Dyrektora Generalnego w (...) S.A. z siedzibą w W.” nie może skutkować brakiem przypisania mu odpowiedzialności we wspomnianym powyżej zakresie. Jest przecież oczywiste, że zmiana zawartej w dniu 2 maja 2003r. umowy o pracę, na podstawie której obwiniony zatrudniony został na stanowisku Dyrektora Handlowego, jaka nastąpiła aneksem z dnia 1 sierpnia 2008r. nie sprowadzała się wyłącznie do zmiany nazwy stanowiska pracy i wysokości wynagrodzenia. Określenie w tymże aneksie na nowo „zakresu ogólnych obowiązków” jednoznacznie świadczyło o tym, że od tej daty O. W. będzie miał inny zakres zadań, czemu odpowiadało wyższe wynagrodzenie i trudno uwierzyć, by osoba zatrudniona na stanowisku Dyrektora Generalnego nie zdawała sobie sprawy z tego faktu i nie знаła zakresu czynności wiążących się z jej zatrudnieniem. W sposób nie pozostawiający żadnych wątpliwości dowiedzione zostało, iż w przedmiotowej firmie w okresie o którym mowa w zarzutach tylko obwiniony faktycznie dokonywał czynności polegających na wypłacaniu wynagrodzeń i odprowadzaniu składek. Wobec czego formalny aspekt dotyczący podpisania dokumentu odnoszącego się do zakresu czynności nie może mieć takiego znaczenia, jakie mu przypisuje w swych wyjaśnieniach obwiniony czy też w apelacji obrońca obwinionego. Przywołać w tym miejscu należy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2014 roku w sprawie sygn. akt: II PK 207/13, gdzie wskazano, że „wyznaczenie osoby do dokonywania za pracodawcę czynności prawnych z zakresu prawa pracy może nastąpić w każdy sposób dostatecznie ujawniający taką wolę reprezentowanego pracodawcy.” W taki to „dorozumiany” sposób czynności z zakresu prawa pracy w spółce dokonywał obwiniony. Świadek E. M. (1) – wieloletnia księgowa w firmie (...) S.A wprost zeznała, „O. W. decydował o czynnościach z polityki kadrowej, socjalnej, szkoleniowej, wykonywał czynności z zakresu wnioskowania o powołanie, odwołanie dyrektora pionu i głównego księgowego do Prezesa Zarządu. (...) Myślę, że w porozumieniu z Zarządem podejmował decyzje jeśli chodzi o umowy pracowników. W toku kontroli informowałam inspektora kto dokonywał czynności w zakresie wynagrodzeń i odprowadzania składek. Był za to odpowiedzialny O. W., który dokonywał przelewów.” Nadto świadek potwierdziła również to, że „chęci prezesa do wypłaty wynagrodzeń były, przy mnie pan B. upominał się o zrobienie mu dostępu do bankowości elektronicznej. (...) Przez dłuższy czas tak naprawdę Dyrektor Generalny - Prokurent zarządzał tą firmą, bo Prezes przebywał na zwolnieniu lekarskim.” Zauważyć też trzeba, że mimo rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron z dniem 8 kwietnia 2015 roku (k.20) Prokura została złożona dopiero z dniem 30 czerwca 2015 r. Wobec czego obwiniony O. W. w dalszym ciągu nadal faktycznie wykonywał obowiązki pracodawcy do końca lipca 2015 r. , bowiem – jak zeznała świadek E. M. (1) ‘przychodził do biura sprawował kontrolę, był prokurentem.

Dostawał nadal na e – mail listy płac i dokonywał przelewy. (...) Nie informował by nie przysyłać mu tych e – maili, bo nie jest pracownikiem i nie będzie wykonywał tych czynności' (k.140-142). Potwierdzeniem tych zeznań jest informacja zawarta w protokole kontroli, gdzie wskazano, że w w dniach 31 marca 2015r. oraz 4 maja 2015r. (a więc już po formalnym zakończeniu zatrudnienia) obwiniony wykonał przelewy na swoją rzecz tytułem wynagrodzenia i ekwiwalentu za urlop, nie oczekując na stosowne działania Prezesa Zarządu czy drugiego Prokurenta.

W kontekście zaś zarzutów podniesionych przez obrońcę obwinionego przypomnieć trzeba, iż podjęcie pracy w trakcie zwolnienia lekarskiego może zostać uznane w konkretnych przypadkach, przy spełnieniu jeszcze dodatkowych przesłanek, za ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych i stanowić nawet przyczynę zwolnienia w trybie art. z art. 52 kodeksu pracy (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 lipca 1999 roku w sprawie sygn. akt I PKN 136/99). W czasie zwolnienia lekarskiego niedopuszczalne jest wykonywanie pracy zarobkowej. W orzecznictwie dopuszcza się tylko dokonywanie w tym okresie incydentalnych czynności formalnoprawnych związanych z funkcją pracodawcy. Co prawda A. B. (1) sprawował funkcję Prezesa Zarządu niemniej jednak powoływanie się przez skarżącego na to, iż przebywając na długoterminowym zwolnieniu lekarskim mógł dokonać poszczególnych czynności, gdyż był informowany o złej sytuacji spółki - jest całkowicie chybione, zwłaszcza gdy – jak wykazano - jedyną osobą posiadającą dostęp do bankowości elektronicznej był obwiniony. W realiach rozpoznawanej sprawy w spółce, w której obowiązki Prezesa Zarządu pełnił A. B. (1), osobą upoważniona przezeń do wykonywania obowiązków pracodawcy był właśnie obwiniony toteż Prezes Zarządu nie był zmuszony czy obowiązany pracować w czasie przebywania na zwolnieniu lekarskim. Reasumując, Sąd pierwszej instancji w pisemnym uzasadnieniu wyroku w sposób przekonujący wykazał, na jakiej podstawie ustalił winę O. W. w zakresie zarzucanych mu wykroczeń. Zgodzić się natomiast należy z twierdzeniem obrońcy przedstawionym na rozprawie odwoławczej, iż wobec przedawnienia karalności czynów (choć nie wszystkich), orzeczenie musi zostać uchylone, a postępowanie umorzone. Faktycznie bowiem w odniesieniu do wykroczeń opisanych w punktach 1 i 2 komparycji wyroku na etapie postępowania odwoławczego ujawniła się ujemna przesłanka procesowa, nakazująca – zgodnie z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.ow.) umorzenie postępowania.

Z art. 45 § 1 k.w. wynika, iż karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, przy czym jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu. Wskazane wyżej czyny zostały popełnione odpowiednio od dnia 11 lutego 2015 roku do dnia 04 maja 2015 roku oraz od dnia 11 marca 2015 roku do dnia 04 maja 2015 roku ,przy czym w okresie roku od ich popełnienia wszczęto postępowanie. W tej sytuacji karalność wykroczeń przypisanych obwinionemu a wskazanych powyżej ustała z upływem 2 lat od daty ich popełnienia, zatem dniem 04 maja 2017 roku. Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Okręgowy w omawianym zakresie zaskarżony wyrok uchylił i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w umorzył postępowanie w stosunku do obwinionego, w pozostałej części utrzymując wyrok w mocy. Dokonana zmiana nie wpłynęła zasadniczo na ocenę adekwatności wymierzonej obwinionemu kary w odniesieniu do społecznej szkodliwości popełnionych przez niego wykroczeń, wobec czego brak było podstaw do złagodzenia tej kary.

Sąd Odwoławczy zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 400 złotych opłaty sądowej za II instancję oraz 50 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania odwoławczego.

Ze wszystkich omówionych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.